

Investigating the Religious Beliefs of Male and Female Students at the Islamic Azad University of Sabzevar (2008)

Elham Farzadmanesh¹, Azam Keyyanloo¹, Fateme Ghardashi¹
Arash Akaberi², shahram Motakef³

Background and Purpose: Religious beliefs have been an old companion of human beings from old times, and have played an incomparable role as the greatest guide of humanity. University admission and starting the life of a student can be considered as the beginning of confrontation with the unknown, changes and alterations in life which render outcomes such as fear, anxiety, unknown future, behavioral and accommodation disorders. This study was conducted to compare the religious beliefs of male and female students of Azad Islamic University of Sabzevar, Iran in 2008.

Methods and Materials: This cross-sectional descriptive study involved all university students taking courses in the summer term of 2008 at Azad Islamic University of Sabzevar, Iran. A questionnaire which was validated and its reliability was acceptable, was used for data collection. The obtained data were analyzed in SPSS.

Results: The results indicated that the study sample included 455 students, with an age range of 17 to 46 years, and mean and standard deviation of 23.15 ± 4.73 , where 213 were male (47%) and 238 female (53%). Almost 75% were single and the rest married. Their religious beliefs scores were calculated to be 68.57 ± 6.9 , and the religious scores of two groups were significant ($p=0.10$). Married students had a higher score than the single students ($p=0.100$). Also, students residing in dormitories had stronger beliefs than other students ($p=0.20$). Being rural or urban dweller and terms of education did not have any impact on the religious beliefs scores of the two groups.

Conclusion: Because of stronger religious beliefs in female students, it is recommended that female students get employed in different sections of student administration. Also, due to effect of marriage and dorms on religious beliefs, we recommend that barriers against marriage are removed, and dorms are provided for all students coming from other cities.

Key Words: Religious Beliefs; University Students; Islamic Azad University.

1. Student of Midwifery, Sabzevar University of Medical Sciences, Iran
2. Statistician, Sabzevar University of Medical Sciences, Iran
3. Psychologist, Sabzevar University of Medical Sciences, Iran

بررسی وضعیت اعتقادات مذهبی در بین دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد اسلامی سبزوار در سال ۱۳۸۷

الهام فرزادمنش^۱، اعظم کیوانلو^۱

فاطمه قارداشی^۲، آرش آکابری^۳، شهریار معتکف^۴

زمینه و هدف: باورهای دینی مذهبی از زمانهای قدیم همدم و همراه بشر بوده است و بعنوان بزرگترین راهنمای بشریت نقش منحصر به فردی را بر عهده داشته است. ورود به دانشگاه و شروع زندگی دانشجویی خود به نحوی سرآغاز رویارویی با مجموعه مجهولات، تحولات و تغییرات می باشد و بی شک پیامدهایی از قبیل احساس ترس، اضطراب، عدم اطمینان به آینده، اختلالات انطباقی و رفتاری را در پی خواهد داشت. این مطالعه با هدف مقایسه اعتقادات مذهبی در بین دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد سبزوار در سال ۱۳۸۷ صورت گرفته است.

مواد و روشها: روش پژوهش توصیفی مقطعی است و نمونه پژوهش، کلیه دانشجویان مشغول به تحصیل در ترم تابستان، دانشگاه آزاد اسلامی سبزوار بودند. اطلاعات نمونه ها به صورت پرسشنامه که روایی و پایایی آن تایید شده بود، جمع آوری گردید و در نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل آماری صورت گرفت.

یافته ها: نتایج نشان داد که تعداد کل نمونه ها ۴۵۵ نفر با حداقل سن ۱۷ سال و حداکثر ۴۶ سال و میانگین و انحراف معیار $23/15 \pm 4/73$ میباشد. از این تعداد ۲۱۳ نفر (۴۷٪) مرد و ۲۳۸ نفر (۵۳٪) زن بوده اند. ۷۵٪ نمونه ها مجرد و ۱۲۵ نفر (۲۷٪) در سال دوم تحصیل می باشند. میانگین و انحراف معیار، نمرات اعتقادات مذهبی دانشجویان $68/57 \pm 6/9$ بود که نمره ی اعتقادات مذهبی ۲ گروه معنادار بود. ($P=0/10$) و نمره ی اعتقادات مذهبی متاهلین از مجردین بیشتر بود. ($P=0/100$) و دانشجویانی که در خوابگاه سکونت داشته اند اعتقادات مذهبی بیشتری نسبت به سایر دانشجویان برخوردار بوده اند ($P=0/20$) محل زندگی (شهر یا روستا) و ترم های تحصیلی تاثیری بر میانگین و انحراف معیار اعتقادات مذهبی در دو گروه نداشت.

بحث و نتیجه گیری: با توجه به قوی تر بودن اعتقادات مذهبی در خانم ها، بهتر است در بخش های مختلف اجرایی دانشجویی، بیشتر دانشجویان دختر گماشته شود. همچنین با توجه به نتایج بدست آمده تاهل و سکونت در خوابگاه بر اعتقادات مذهبی موثر است. بنابر این تا حد امکان باید موانع ازدواج برطرف و برای تمام دانشجویان غیر بومی مقدمه استفاده از تسهیلات خوابگاهی فراهم شود.

کلمات کلیدی: اعتقادات مذهبی، دانشجو، دانشگاه آزاد

- ۱- دانشجوی کارشناسی مامایی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار
- ۲- عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار
- ۳- کارشناس ارشد آمار حیاتی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار
- ۴- کارشناس ارشد روانشناسی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

مقدمه

می گیرد . در تغییر ارزشهای مذهبی، هم عوامل

فرهنگی و هم عوامل سنی تأثیر دارند (۲).

به گفته موریس دبس: در ایام جوانی نوعی بیداری مذهبی حتی نزد کسانی که سابقاً نسبت به مسائل دینی لاقید بودند دیده می شود، این استحاله ها را می توان بخشی از توسعه شخصیت جوان دانست. لذا می توان با تکیه بر این گرایش فطری و روانی به پایه ریزی «هویت مذهبی» جوان دست زد(۳) .

ورود به دانشگاه و شروع زندگی دانشجویی خود به نوعی، سرآغاز رویارویی با مجموعه‌ی مجهولات، تحولات و تغییرات می باشد و بی شک پیامدهایی از قبیل احساس ترس، نا امنی به آینده، اختلافات انطباقی، رفتاری و اخلاقی در پی خواهد داشت. داوود شمسیان در پژوهشی مشابه با عنوان «بررسی سلسله مراتب ارزشها در جوانان» بیان کرد: در بین پسران و دختران تفاوت معناداری وجود دارد. با توجه به موضوع عنوان شده ما را بر آن داشت تا با پژوهشی تحت عنوان «مقایسه‌ی اعتقادات مذهبی در بین دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد سبزوار» به تفاوت اعتقادی در بین دانشجویان از نظر جنسیت بپردازیم .

باورهای دینی و مذهبی، دیرینه ترین همدم و همراه بشریت بوده است به گونه ای که این نیاز از زندگی انسان تفکیک ناپذیر بوده و در تمامی طول تاریخ موافقت و مقارنت ذاتی با یکدیگر داشته اند(۱) . در تعریف کلی به مجموعه‌ی باورها، عقاید، پنداشت های دینی که از اصول و احکام دین و شریعت اسلام نشأت گرفته باشد اعتقادات دینی یا مذهبی گفته می شود . دین با ارائه‌ی برنامه ها و دستورالعمل ها انسان را به تجربه عرفانی و علم حضوری شهودی سوق می دهد و از کج روی ها و راههای منحرف باز می دارد . ایمان مذهبی (به حکم این که یک طرف معامله است) نسبت به جهان دیگر (که طرف دیگر معامله است) اعتماد و اطمینان می بخشد . دین خدمات و کارکرد های فراوان دیگری دارد که به صورت خلاصه به برخی از آنها اشاره می کنیم: مهر، وفا، همبستگی و همزیستی مسالمت آمیز بین افراد جامعه را ایجاد می کند و همواره پیام آور صلح و دوستی است و جامعه را به حرکت و جنبش و ا می دارد و مومنان را به ستیز با نابرابری فرا می خواند . عقاید مذهبی جوانان معمولاً در بین سنین دوازده تا هیجده سال شکل مجرد و مجازی به خود

روش پژوهش

می باشند. از این تعداد ۲۱۳ نفر مرد (۴۷٪) و ۲۳۸ نفر زن (۵۳٪) بودند. ۲۰,۳۹ درصد دانشجویان متأهل بودند، ۲۶/۸۳ درصد از دانشجویان ساکن خوابگاه بودند. (جدول شماره ۱) بیشتر نمونه‌ها در سال دوم تحصیل به سر می برند نتایج نشان می دهند که میانگین نمره‌ی اعتقادات مذهبی بررسی شده ۶۸/۵۸ می باشد، که حداقل نمره‌ی کسب شده در این پژوهش ۳۸/۳ و حداکثر نمره‌ی کسب شده در اعتقادات مذهبی ۹۲ بود. همانطور که از جدول پیداست نمره‌ی اعتقادی مذهبی در خانمها نسبت به آقایان بیشتر است. تفاوت نمره‌ی اعتقادات مذهبی در بین دو گروه از لحاظ آماری معنادار است (جدول شماره ۲).

بر اساس اطلاعات جمع آوری شده میانگین نمره‌ی اعتقادات مذهبی در متأهلین و دانشجویان ساکن خوابگاه به صورت معناداری بیشتر است (جدول شماره ۳).

مطالعه‌ی حاضر، مطالعه‌ی توصیفی - تحلیلی، مقطعی بود که به منظور مقایسه‌ی اعتقادات مذهبی در بین دانشجویان دختر و پسر دانشگاه آزاد سبزوار انجام گردید. حجم نمونه‌ها ۴۵۱ نفر بودند که روش سرشماری تمام دانشجویان ترم تابستان دانشگاه آزاد اسلامی سبزوار انتخاب گردیدند. ابزار نمونه‌گیری پرسشنامه دموگرافیک (۷ سوال) و پرسشنامه اعتقادات مذهبی (معبد، حاوی ۶۵ سوال) بود که به دلیل استاندارد بودن پرسشنامه اعتقادات مذهبی روایی و پایانی تأیید شده است. داده‌های جمع‌آوری شده با نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. جهت آنالیز داده‌های حاصل از آزمون مجذور کای، ضریب همبستگی و آزمون تی مستقل استفاده گردید.

گزارش یافته‌ها

تعداد کل نمونه‌های بررسی شده در این طرح ۴۵۱ نفر با حداقل سن ۱۷ سال و حداکثر سن ۴۶ سال با میانگین ۲۳,۱۵ و انحراف معیار ۴,۷۳

(جدول شماره ۱): اطلاعات دموگرافیک

متغیر	تعداد	درصد
جنس		
مرد	۲۱۳	۴۷
زن	۲۳۸	۵۳
وضعیت تأهل		
متأهل	۹۲	۲۰/۳۹
مجرد	۳۵۹	۷۹/۶
سکونت		
خوابگاهی	۱۱۹	۲۶/۸۳
غیر خوابگاهی	۳۰۰	۷۳/۱۷

(جدول شماره ۲): میانگین اعتقادات مذهبی بر حسب جنس

جنس	تعداد	میانگین (نمره اعتقادات مذهبی)	انحرافات معیار
مرد	۲۱۳	۶۷/۶۶۳۲	۷/۹۰۵۹۲
زن	۲۳۸	۶۹/۳۵۰۹	۵/۷۹۴۷۳

P=0/01

(جدول شماره ۳): توزیع فراوانی اعتقادات مذهبی به تفکیک وضعیت تأهل و خوابگاهی بودن

متغیرها	نمره اعتقادات مذهبی
مجرد	۶۸/۲۰۸۳
متأهل	۷۰/۳۷۶۵
خوابگاهی	۶۹/۶۶۰۵
غیر خوابگاهی	۶۸/۱۶۹۸

بحث و نتیجه گیری

انتخاب کردند: سیاسی به عنوان ارزش های اول ،

اجتماعی و اقتصادی دوم ، دینی سوم ، زیبایی چهارم ، نظری پنجم . اما دختران، دینی را به عنوان ارزش اول و بعد از آن اجتماعی ، زیبایی ، سیاسی ، اقتصادی و نظری را انتخاب کرده بودند که با هم همخوانی دارد .

با توجه به قوی تر بودن اعتقادات مذهبی در خانم ها بهتر است در بخشهای مختلف اجرایی دانشجویی، دانشجویان دختر گماشته شوند و همچنین مسئولین جهت تقویت اعتقادات مذهبی در دانشجویان پسر برنامه ها فرهنگی و آموزشی ویژه ای را در نظر بگیرید .

با توجه نتایج به دست آمده تأهل و زندگی در خوابگاه بر اعتقادات موثر است بنابراین باید تا حد امکان موانع ازدواج بر طرف گردیده و برای تمام دانشجویان غیر بومی زمینه استفاده از تسهیلات خوابگاهی فراهم شود .

در پژوهش حاضر میانگین نمره اعتقادات مذهبی دانشجویان بررسی شده ۶۸/۵۷ درصد با انحراف معیار ۶/۹ می باشد که درکل نشان می دهد که اعتقادات مذهبی از نمره ی بالایی برخوردار است .

رضا یوسف پور نیز در پژوهشی با عنوان « کندوکاوی در ارزشها و اعتقادات مذهبی جوانان» نشان داد که در کل گرایش به ارزش های مذهبی، در جوانان جامعه ما قوی است (۴) که با نتایج پژوهش حاضر همخوانی دارد همچنین عنوان کرد که گرایش دینی دختران نسبت به پسران از نمره ی بالاتری برخوردار است . در پژوهش حاضر افراد متأهل نسبت به افراد مجرد نمره ی اعتقادی مذهبی بیشتری داشتند . داوود شمسیان در پژوهشی مشابه با عنوان «بررسی سلسله مراتب ارزشها در جوانان» بیان کرد در بین پسران و دختران تفاوت معناداری وجود دارد . پسران ارزشهای شش گانه تست آلبورت را با ساختار زیر به ترتیب از اول تا پنجم

منابع

۱. دکتر دادور، ابوالقاسم، نقش باورهای دینی در هنر ایران باستان (هخامنشیان تا ساسانیان)
Available at: <http://www.alzahra.ac.ir>
۲. مرکز مطالعات و پژوهش های حوزه علمیه قم
Available at: <http://www.andisheqom.com>
۳. دبس موریس، روان شناسی نوجوانان و جوانان، ص ۱۱۸-۱۲۰
۴. رضا پور، یوسف، کند و کاوی در ارزشها و اعتقادات مذهبی نوجوانان
Available at: www.SID.ir